แนวปฏิบัติการขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประจำปีงบประมาณ 2570

<u>ขั้นตอนการขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา</u>

1. การยื่นคำขอผ่านระบบ PITI

ให้ผู้ประดิษฐ์ที่ประสงค์ขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ให้ยื่นข้อมูลผ่านระบบ PITI System (https://piti-ipop.psu.ac.th/Login.aspx) โดยกรอกข้อมูลและแนบเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน เพื่อให้ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาฯสามารถดำเนินการตรวจสอบและให้การสนับสนุนในขั้นตอนต่อไปได้อย่างรวดเร็ว

2. การตรวจสอบผู้ทรงสิทธิและสิทธิบริหารจัดการ

ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาจะดำเนินการตรวจสอบผู้ทรงสิทธิและสิทธิบริหารจัดการในทรัพย์สินทางปัญญา หากพบว่ามหาวิทยาลัยไม่มีสิทธิบริหารจัดการผลงานนั้นจะไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาจะแจ้งให้ผู้ประดิษฐ์ทราบผลการตรวจสอบผ่านทางอีเมล ภายใน 3 วันนับจากวันยื่นเข้าระบบ

3. การประเมินศักยภาพของผลงาน

ผลงานที่ผ่านการตรวจสอบตามข้อ 2 จะเข้าสู่กระบวนการ ประเมินศักยภาพของผลงาน การขอรับความคุ้มครองและการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ เพื่อประกอบการกำหนดแนวทางการจัดทำคำขอและการนำไปใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับแต่ละผลงาน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของผลงานตามเกณฑ์การขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท เช่น สิทธิบัตร(Patentability)ในด้านความใหม่ ขั้นการประดิษฐ์และการประยุกต์ใช้ได้ในทางอุตสาหกรรม ลิขสิทธิ์ (Originality) เป็นต้น เพื่อประเมินเบื้องต้นถึงแนวทางที่เหมาะสมในการขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท

4. การจัดกลุ่มผลงานและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

ผลงานที่ผ่านการตรวจสอบตามข้อ 3 จะเข้าสู่กระบวนการการจัดกลุ่มผลงานและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

4.1 ผลงานกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในระดับสูง (A) ได้แก่ ผลงานที่มีข้อมูลแสดงถึงโอกาสในการนำไปใช้ประโยชน์ หรือเป็นผลงานที่มหาวิทยาลัย คณะ หรือหน่วยงานมีแนวทางผลักดัน อย่างชัดเจน โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

4.1.1 มีผู้ประกอบการ/เอกชนสนใจนำผลงานไปใช้ประโยชน์

เป็นผลงานที่มีภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการแสดงความสนใจในการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ เช่น มีการเจรจา การแสดงความสนใจ การขออนุญาตใช้สิทธิ การร่วมพัฒนา หรือการนำเทคโนโลยีไปต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการ โดยมีเอกสารหลักฐานประกอบ

4.1.2 เป็นเทคโนโลยีหลัก (Core Technology)

เป็นองค์ความรู้ เทคนิค กระบวนการ ระบบ หรือเทคโนโลยีที่เป็น “แกนสำคัญ”ของผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาหรือต่อยอดไปสู่เทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์ หรือบริการอื่นในอนาคต และมีโอกาสนำไปใช้ประโยชน์ได้ในวงกว้าง

4.1.3 สอดคล้องกับนโยบายหรือยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย

เป็นผลงานที่สอดคล้องกับสาขาหรือทิศทางที่มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญ โดยมีหนังสือหรือเอกสารรับรองจากมหาวิทยาลัย ลงนามโดยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม เพื่อรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นผลงานที่มหาวิทยาลัยเห็นควรผลักดันตามนโยบายหรือยุทธศาสตร์ที่กำหนด

4.1.4 มีการสนับสนุนหรือแผนผลักดันจากคณะหรือหน่วยงาน

เป็นผลงานที่คณะหรือหน่วยงานมีนโยบายหรือแผนผลักดันให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ เป็นผลงานมุ่งเน้นของคณะ ซึ่งคณะได้ให้การสนับสนุนบ้างแล้ว เช่น มีการสนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาต้นแบบ (Prototype) การทดสอบหรือพัฒนาผลงานในระยะต่อไป หรือมีแผนส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยมีหนังสือหรือเอกสารรับรองจากคณะหรือหน่วยงาน เพื่อยืนยันการสนับสนุนและแนวทางการผลักดันผลงานดังกล่าว

4.1.5 มีศักยภาพในการนำไปใช้ประโยชน์ (Marketability)

ผลงานที่มีแนวโน้มตอบโจทย์ปัญหาหรือความต้องการของตลาดหรือภาคอุตสาหกรรม มีตลาดรองรับและมีกลุ่มลูกค้าหรือผู้ใช้ที่ชัดเจน สามารถสร้างคุณค่าหรือความได้เปรียบเมื่อเทียบกับทางเลือกที่มีอยู่ และมีโอกาสนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีได้จริง หรือมีแผนการใช้ประโยชน์ที่ชัดเจน ตามเกณฑ์การประเมินที่ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาฯ กำหนด

4.2 ผลงานกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในระดับต่ำ(Non-A)

ได้แก่ ผลงานอื่นนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ของผลงานกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในระดับสูง

5. การแจ้งผลการประเมินและแนวทางการดำเนินงานแก่ผู้ประดิษฐ์

ภายหลังการประเมินและจัดกลุ่มผลงานเรียบร้อยแล้ว ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาจะจัดทำ เอกสารแจ้งผลการประเมินและแนวทางการดำเนินงาน ให้ผู้ประดิษฐ์ทราบทางอีเมล์ โดยจะระบุ ผลการประเมินโดยสรุปกลุ่มของผลงาน เหตุผลหรือข้อมูลประกอบการพิจารณา และแนวทางการจัดทำร่างคำขอที่สามารถดำเนินการต่อได้ เพื่อให้ผู้ประดิษฐ์มีข้อมูลประกอบการเลือกแนวทางดำเนินการที่เหมาะสม ภานใน 7 วันทำการหลังจากยื่นคำขอเข้าระบบ

5.1 สำหรับ **ผลงานกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในระดับสูง(A)** ผู้ประดิษฐ์สามารถเลือกแนวทาง **A1 หรือ A2**

5.2 สำหรับ **ผลงานกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในระดับต่ำ(Non-A)** ผู้ประดิษฐ์ดำเนินการให้ข้อมูลเพิ่มเติมและการดำเนินการเพิ่มเติม เช่น ข้อมูล ข้อเท็จจริง ผลการทดลอง หลักฐานด้านการนำไปใช้ประโยชน์ หรือเอกสารเพิ่มเติมที่อาจมีผลต่อการประเมินหรือการจัดกลุ่ม ตามเอกสารแจ้งผลการประเมินและแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาให้ประกอบการประเมินศักยภาพอีกครั้ง**(N1)**

6. แนวทางการจัดทำร่างคำขอสำหรับผลงานกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในระดับสูง

ผู้ประดิษฐ์สามารถเลือกดำเนินการได้ 2 แนวทาง ดังนี้

6.1 แนวทาง A1 การจัดทำร่างคำขอผ่านกับศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญา

ผู้ประดิษฐ์จัดทำ ร่างคำขอเบื้องต้น (First Draft) และจัดส่งให้ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาตรวจสอบและปรับปรุงโดยผู้ประดิษฐ์ให้ข้อมูลหรือรายละเอียดเพิ่มเติมและร่วมพิจารณาปรับแก้ร่างคำขอจนได้ ร่างคำขอฉบับสมบูรณ์ (Final Draft) พร้อมสำหรับการยื่นขอรับความคุ้มครอง

ระยะเวลาดำเนินการ (SLA): มีเป้าหมายดำเนินการจนได้รับหมายเลขคำขอภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 เดือน นับจากวันที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาได้รับมอบหมายให้ตรวจร่างคำขอ ภายหลังการตรวจสอบผู้ทรงสิทธิและสิทธิบริหารจัดการเรียบร้อยแล้ว

6.2 แนวทาง A2 การใช้บริการ IP Pro (บริการ Outsource ของ อุทยานวิทยาศาสตร์) หรือจัดทำร่างคำขอฉบับสมบูรณ์โดยตัวแทนสิทธิบัตรภายนอก

ผู้ประดิษฐ์สามารถเลือกใช้บริการ IP Pro หรือจัดทำร่างคำขอฉบับสมบูรณ์โดยตัวแทนสิทธิบัตรภายนอก เป็นทางเลือกในการจัดทำร่างคำขอได้ โดยผู้ประดิษฐ์นำร่างคำขอฉบับสมบูรณ์ (Final Draft) โดยตัวแทนสิทธิบัตรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับผลงาน และจัดส่งร่างคำขอผ่านระบบ PITI พร้อมเอกสารรับรองการจัดทำร่างคำขอจากตัวแทนสิทธิบัตร

*หากผู้ประดิษฐ์สามารถเลือกใช้บริการ IP Pro ผู้ประดิษฐ์ ไม่ต้องจัดทำร่างคำขอเบื้องต้น (First Draft) แต่ให้ข้อมูลและรายละเอียดการประดิษฐ์ผ่านระบบ PITI พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาจะประสาน ตัวแทนสิทธิบัตรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับผลงาน เพื่อจัดทำร่างคำขอและประสานกับผู้ประดิษฐ์ในการเพิ่มเติมหรือปรับปรุงรายละเอียดที่จำเป็น จนได้ ร่างคำขอฉบับสมบูรณ์ (Final Draft) พร้อมสำหรับการยื่นขอรับความคุ้มครอง

ระยะเวลาดำเนินการ (SLA): มีเป้าหมายดำเนินการจนได้รับหมายเลขคำขอภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 เดือน นับจากวันที่ได้รับข้อมูลรายละเอียดการประดิษฐ์ การชำระค่าบริการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน

ทั้งนี้ ทั้งแนวทางหลัก A1 และ แนวทางเลือก A2 คำขอจะถูกตรวจสอบโดยนักทรัพย์สินทางปัญญาศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาฯ ก่อนยื่นคำขอไปยังกรมทรัพย์สินทางปัญญา

7. แนวทางการจัดทำร่างคำขอสำหรับผลงานกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในระดับต่ำ <u>ที่มีเหตุผลความจำเป็นนอกเหนือจากการนำผลงานไปใช้ประโยชน์</u>

ผู้ประดิษฐ์สามารถเลือกดำเนินการได้ 2 แนวทาง ดังนี้

7.1 N2 การใช้บริการ IP Pro

ผู้ประดิษฐ์สามารถเลือกใช้บริการ IP Pro โดยไม่ต้องจัดทำร่างคำขอเบื้องต้น (First Draft) แต่ให้ข้อมูลและรายละเอียดการประดิษฐ์ผ่านระบบ PITI พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาจะประสาน ตัวแทนสิทธิบัตรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับผลงาน เพื่อจัดทำร่างคำขอและประสานกับผู้ประดิษฐ์ในการเพิ่มเติมหรือปรับปรุงรายละเอียดที่จำเป็น จนได้ ร่างคำขอฉบับสมบูรณ์ (Final Draft) พร้อมสำหรับการยื่นขอรับความคุ้มครอง

ระยะเวลาดำเนินการ (SLA): มีเป้าหมายดำเนินการจนได้รับหมายเลขคำขอภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 เดือน นับจากวันที่ได้รับข้อมูลรายละเอียดการประดิษฐ์ การชำระค่าบริการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน

7.2 N3 การจัดทำร่างคำขอฉบับสมบูรณ์

ผู้ประดิษฐ์จัดทำ ร่างคำขอฉบับสมบูรณ์ (Final Draft) โดยตัวเองหรือตัวแทนสิทธิบัตรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับผลงาน และจัดส่งร่างคำขอผ่านระบบ PITI เมื่อศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาได้รับร่างคำขอและเอกสารประกอบครบถ้วนแล้ว จะใช้ร่างคำขอฉบับสมบูรณ์ดังกล่าวเป็นเอกสารสำหรับดำเนินการยื่นคำขอตามกระบวนการของมหาวิทยาลัย

7.3 การขอสิทธิความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาเป็นของตนเอง

ผู้ประดิษฐ์ที่ไม่มีความประสงค์จะดำเนินการให้ข้อมูลเพิ่มเติมและการดำเนินการเพิ่มเติมตามข้อ 5.2 และมีความประสงค์จะขอรับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเป็นของตนเอง ให้ผู้ประดิษฐ์ทำหนังสือแจ้งความประสงค์ขอรับสิทธิความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวมายังศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาฯเพื่อเสนอมหาวิทยาลัยพิจารณาต่อไป

8.การยื่นคำขอต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เมื่อดำเนินการจัดทำ ร่างคำขอฉบับสมบูรณ์ (Final Draft) ตามแนวทางของแต่ละกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ทั้งผลงานกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในระดับสูง และ ผลงานกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในระดับต่ำที่มีเหตุผลความจำเป็นนอกเหนือจากการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ ไม่ว่าจะดำเนินการตามแนวทาง A1, A2, N1,N2 หรือ N3 จะเข้าสู่กระบวนการยื่นคำขอของมหาวิทยาลัย ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญา อุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นผู้ดำเนินการยื่นคำขอต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้การบริหารจัดการคำขอของมหาวิทยาลัยเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และสามารถติดตามสถานะคำขอได้อย่างเป็นระบบ ภายหลังการยื่นคำขอ ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาฯจะแจ้งหมายเลขคำขอและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ผู้ประดิษฐ์ทราบ เพื่อใช้ในการติดตามและดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

<u>แนวปฏิบัติในการดำเนินการในระหว่างการขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาตามกระบวนการข้างต้น ดังนี้</u>

1.การให้ข้อมูลและความร่วมมือระหว่างดำเนินการ

เพื่อให้การจัดทำและยื่นคำขอสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ขอความร่วมมือผู้ประดิษฐ์ในการพิจารณาร่างคำขอ ให้ข้อมูลเพิ่มเติม และจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องตามที่ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาแจ้งภายในระยะเวลา 15 วันนับจากวันที่ได้รับแจ้ง

หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดและศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาฯ ไม่ได้รับข้อมูลหรือการติดต่อประสานงาน จะพิจารณายุติการดำเนินการของคำขอดังกล่าวนั้น และหากผู้ประดิษฐ์ประสงค์จะดำเนินการต่อ สามารถยื่นคำขอผ่านระบบ PITI ใหม่ได้

2.กรณีผลงานมีการเปิดเผยต่อสาธารณชน

หากผู้ประดิษฐ์มีแผนเปิดเผยผลงานต่อสาธารณชน เช่น การตีพิมพ์บทความ การนำเสนอในการประชุมวิชาการ การจัดแสดงผลงาน หรือการเผยแพร่รายละเอียดสำคัญของการประดิษฐ์ ขอให้ประสานศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาก่อนการเปิดเผย เพื่อร่วมกันพิจารณาแนวทางในการขอรับความคุ้มครองที่เหมาะสม

กรณีที่มีการเปิดเผยผลงานแล้ว ให้ผู้ประดิษฐ์ยื่นข้อมูลผ่านระบบ PITI โดยเร็ว โดยแนวทางเดิมกำหนดให้ดำเนินการภายใน 5 เดือนนับจากวันที่มีการเปิดเผย เพื่อให้ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาฯมีระยะเวลาเพียงพอสำหรับการดำเนินการภายในระยะเวลาที่เกี่ยวข้อง

3.การดำเนินการภายหลังการยื่นคำขอ

หากกรมทรัพย์สินทางปัญญามีคำสั่งให้แก้ไขคำขอ หรือมีหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบ ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาจะแจ้งคำสั่งหรือประเด็นที่ต้องดำเนินการให้ผู้ประดิษฐ์ทราบ โดยผู้ประดิษฐ์มีหน้าที่ดำเนินการแก้ไขคำขอ จัดทำคำชี้แจง และจัดเตรียมข้อมูล ข้อเท็จจริง ผลการทดลอง หรือเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องตามประเด็นที่กรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนด

เมื่อดำเนินการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ผู้ประดิษฐ์ต้องจัดส่งเอกสารกลับมายังศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับแจ้งจากศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาฯเพื่อให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของเอกสารก่อนดำเนินการจัดส่งกลับไปยังกรมทรัพย์สินทางปัญญาภายในระยะเวลาที่กำหนด

4. กรณีมีผู้ทรงสิทธิร่วมกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย

กรณีคำขอรับความคุ้มครองมีการทรงสิทธิร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย การดำเนินการด้านค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามสิทธิ หน้าที่ และหลักเกณฑ์ที่ได้ตกลงกันกับหน่วยงานนั้น ๆ